

ਸਵਾਗਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਜਮਾਤ ਅੱਠਵੀਂ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ

ਪਾਠ 1- ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ

ਪਾਠ 2- ਸ੍ਰੈ-ਨਿਯੰਤਰਨ

ਪਾਠ 3- ਬੜੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ

ਪਾਠ 4- ਸਾਡੀ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਪਾਠ 5- ਪੜ੍ਹਾਅ ਪ੍ਰਤਿ ਨੈਤਿਕਤਾ

ਪਾਠ 6- ਛੈਸਲਾ ਲੈਣਾ

ਪਾਠ 7- ਖੋਡ-ਭਾਵਨਾ

ਪਾਠ 8- ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ

ਪਾਠ 9- ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ

ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਯੋਗਟਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਏਗਾ।

1. ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
2. ਆਪਣੇ 5 ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ 5 ਅੰਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਅਤੇ ਅੰਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲਿਖੋ।
3. ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨਿਪੁੰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਹੋਰ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ।
4. ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰੁੱਖ ਬਣਾਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੋ।
5. ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਡ ਬਣਾਓ।
6. ਸੜਕ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ ਕਰਨਯੋਗ ਗੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਚਿਪਕਾ ਕੇ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ।
7. ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਪੋਸਟਰ ਬਣਾਓ।
8. ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਨਾਹਰੇ ਲਿਖੋ।
9. ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਚਿਪਕਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ।
10. ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਨਾਪਸੰਦੀ ਦੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਚਿਪਕਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਜਾਂ ਨਾਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਗੁਣ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।
11. ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਚਿਪਕਾਓ। ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਦੱਸੋ ਕੀ ਉਹ ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਬਦਲ ਦੱਸੋ।
12. ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ।
13. ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ।
14. ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ।
15. ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਚਿਪਕਾਓ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਚੰਗੀ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
16. ਚੰਗੀ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਪੋਸਟਰ ਬਣਾਓ।

17. ਕੋਈ ਪੰਜ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਚਿਪਕਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਤਗੀਕੇ ਦੱਸੋ।
18. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਓ।
19. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉੱਘੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਚਿਪਕਾ ਕੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ।
20. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਨਿਰੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਕਰੋ।
  - ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ-ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ, ਬਰਾਬਰ ਸਤਿਕਾਰ
  - ਮਾਦਾ ਭਰੁਣ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ
  - ਮਾਦਾ ਭਰੁਣ ਹੱਤਿਆ-ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਂ
  - ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ-ਨਿਘਰਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਸੂਚਕ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਯੋਗਦਾਨ-10 ਅੰਕ

ਇਹ ਅੰਕ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਬਜ਼ੁਗਗਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ

ਸੜਕ ਤੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਪਸੂਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨੈਤਿਕਤਾ

ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ

ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ

ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਾਉਣਗੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਥਿਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਮੌਖਿਕ ਪੀਖਿਆ 10 ਅੰਕ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਿਰਿਆ 10 ਅੰਕ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਵੱਡਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਆਦਤਾਂ ਦੱਸੋ।
2. ਬਜ਼ੁਗਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 16)
3. ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸੋ। (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 21)
4. ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਨਾਹਰੇ ਲਿਖੋ।
5. ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ:

ਦੱਸੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਅੱਡਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਪਾਂ
(ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 31)
6. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣਾ।
(ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 34)

7. ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਸੰਟੀਆਂ ਤੇ ਪਰਖਦੇ ਹੋਏ ਚੰਗੀ ਖੇਡ ਤੇ ਮਾੜੀ ਖੇਡ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ। (ਪੰਜਾਬ
ਨੈਬਰ 41)
8. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸਣਾ।
9. ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੱਲ ਦੇਣਾ।